

بررسی رابطه افسردگی ماژور با دانسیته استخوانی

دکتر مزده ذبیحی یگانه^{۱*}، دکتر سید عادل جاهد^۲، دکتر علیرضا رجایی^۳، دکتر همایون امینی^۴

^۱گروه روماتولوژی، بیمارستان فیروزگر، دانشگاه علوم پزشکی ایران

^۲بخش غدد و متابولیسم، بیمارستان بوعلی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران

^۳گروه روماتولوژی، بیمارستان لقمان حکیم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۴گروه روانپزشکی، بیمارستان روزبه، دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

سابقه و هدف: افسردگی ماژور به دلیل ایجاد تغییرات در سیستم نورواندوکراین و اختلال در عملکرد محور هیپوتالاموس-هیپوفیز-آدرنال می‌تواند عامل خطر برای کاهش تراکم استخوانی باشد. هدف از انجام این مطالعه، تعیین رابطه افسردگی ماژور با دانسیته استخوانی بود.

روش بررسی: در یک مطالعه از نوع هم‌گروهی تاریخی، ۷۵ نفر در دو گروه مورد، شامل ۲۵ بیمار مبتلا به افسردگی ماژور بر اساس معیارهای DSM-IV و ۵۰ نفر در گروه شاهد از داوطلبین سالم با انجام دانسیتومتری مورد بررسی قرار گرفتند. هر دو گروه از نظر عوامل دموگرافیک مانند سن، جنس، نمایه توده بدنی (BMI) و وضعیت یائسگی یکسان شدند. دانسیتومتری به روش DXA انجام شد. T Score و دانسیته استخوانی در نواحی ستون فقرات کمری (L2-L4) و لگن بین دو گروه مقایسه شدند.

یافته‌ها: دو گروه از نظر سن، جنس، BMI، مصرف کلسیم بین یکسان بودند. تراکم استخوان (BMD بر حسب gr/cm²) در گروه مورد به میزان معنی‌داری از گروه شاهد کمتر بود (به ترتیب در گردن فمور ۰/۹۲±۰/۱۲، در برابر ۰/۱۰۹±۰/۱۴، در توتال فمور ۰/۹۴±۰/۱۳، در برابر ۰/۱۶±۰/۱۵ و همچنین در L2-L4، ۱/۰۵±۰/۲۲ در برابر ۱/۳۲±۰/۲۱). فراوانی استئوپروز در گروه بیمار بیشتر از شاهد بود: در ناحیه توتال فمور به ترتیب ۳۲٪ در برابر ۸٪ (OR=5.4, CI 95%: 1.4-20.3)، در ناحیه L2-L4 به ترتیب ۳۶٪ در برابر ۱۴٪ (OR=3.5, CI 95%: 1.1-10.8).

نتیجه‌گیری: مبتلایان به بیماری افسردگی ماژور در مقایسه با گروه کنترل تراکم استخوانی کمتر و فراوانی استئوپروز بیشتری دارند، بنابراین بهتر است بیماران مبتلا به افسردگی ماژور از تراکم استخوان بررسی شوند.

واژگان کلیدی: افسردگی ماژور، استئوپروز، تراکم استخوانی.

مقدمه

استئوپروز ثابت شده است. اما گاه با مواردی از پوکی استخوان مواجه هستیم که هیچ یک از فاکتورهای خطر شناخته‌شده را ندارند و به نظر می‌رسد که فاکتورهای ناشناخته دیگری نیز در بروز پوکی استخوان مؤثر هستند. افسردگی ماژور یکی از این فاکتورهای ناشناخته است که به تازگی مورد توجه قرار گرفته است.

افسردگی ماژور با ایجاد تغییرات هورمونی می‌تواند بر بافت‌های مختلف از جمله استخوان اثراتی داشته باشد. به عنوان مثال، افزایش سطح کورتیزول سرم در افسردگی ماژور

استئوپروز شایع‌ترین بیماری استخوانی بشر است که منجر به افزایش خطر شکستگی استخوان می‌شود. نقش فاکتورهای خطر متعددی از جمله سن، سابقه فردی یا خانوادگی شکستگی، سیگار، وزن پایین و مصرف استروئید در ایجاد

*نویسنده مسئول مکاتبات: دکتر مزده ذبیحی یگانه؛ تهران، میدان ولیعصر، خیابان به‌آفرین،

بیمارستان فیروزگر، بخش روماتولوژی، پست الکترونیک: mozhdehazabihi@yahoo.co.uk

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۶/۳/۳۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۷/۱/۱۶